

Lokalbehovsanalys för äldre- och omsorgsnämndens verksamhetsområden till anläggnings- och lokalförserjningsplan 2023-2035

2022-06-20

Ida Marén
Enheten för juridik och utredning

tyresö kommun

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
1.1	Allmänna utgångspunkter	4
2	Befolkningsprognos	4
2.1	Utveckling och tendenser.....	7
3	Pågående uppdrag	8
4	Äldreomsorg	9
4.1	Vård- och omsorgsboende.....	9
4.2	Korttidsplats enligt SoL	12
4.3	Dagverksamhet.....	12
4.4	Träffpunkt	12
5	Omsorg om personer med funktionsnedsättning.....	13
5.1	Bostad med särskild service eller annan särskilt anpassad bostad	13
5.2	Korttidsvistelse enligt LSS.....	15
5.3	Daglig verksamhet.....	15
5.4	Träffpunkt	15
6	Kortsiktiga behov	15
6.1	Behov som lyfts i den kommunövergripande anläggnings- och lokalförsörjningsplanen för 2022-2034	16
6.2	Identifierade behov inför kommunövergripande lokalförsörjningsplan 2023-2035	17
7	Långsiktiga behov.....	19
7.1	Behov som lyfts i den kommunövergripande anläggnings- och lokalförsörjningsplanen för 2022-2034	19
7.2	Identifierade behov inför kommunövergripande lokalförsörjningsplan 2023-2035	20

1 Inledning

Enligt kommunens riktlinjer för lokalförsörjning¹ ska en sammanhållen lokalförsörjningsplan årligen behandlas i kommunstyrelsen. Nämnderna ansvarar för att ta fram den årliga lokalbehovsanalysen för sina respektive verksamheter, som utgör ett underlag till den sammanhållna anläggnings- och lokalförsörjningsplanen.

I maj 2022 beslutade kommunstyrelsen om en anläggnings- och lokalförsörjningsplan för 2022-2034.²

Äldre- och omsorgsförvaltningen har nu tagit fram ett underlag avseende framtida lokalbehov inom äldre- och omsorgsnämndens verksamhetsområden för perioden 2023-2035. Underlaget bygger huvudsakligen på kommunens befolkningsprognos, statistik från kommun- och regiondatabasen (Kolada) samt tidigare utveckling av behov och andra kända faktorer.

Underlaget har tre tidshorisonter för prognostiserade behov; pågående uppdrag, kort sikt och lång sikt.

1.1 Allmänna utgångspunkter

Behovet av lokaler inom äldre- och omsorgsförvaltningens verksamheter styrs i stor utsträckning av socialtjänstlagen (SoL) där ansvaret att tillhandahålla olika typer av lokaler kopplade till behov inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning förtydligas i 3 kap 1-2 §§ och 5 kap 5 och 7 §§.

Socialtjänstlagen omfattar alla som vistas i en kommun och reglerar kommunens skyldigheter att erbjuda stöd och hjälp. Utöver ansvaret för insatser som omfattar olika boendeformer ansvarar nämnden för en mängd verksamheter som behöver ändamålsenliga lokaler för att kunna tillgodose medborgarnas behov på bästa sätt och för att tillförsäkra medarbetare en god arbetsmiljö.

Generellt gäller att om kommunen inte har tillgång till boendeplatser eller motsvarande i egen regi är nämnden skyldig att upphandla och köpa platser externt. Det medför i de allra flesta fall högre genomsnittliga dygnskostnader att köpa platser externt.

2 Befolkningsprognos

På nationell nivå har pandemin skapat en osäkerhet kring framtida befolkningsutveckling, kanske främst på kort sikt. Under 2020-2021 påverkades framförallt dödligheten, men även flyttströmmarna har förändrats till viss del, bland annat avseende rörlighet på bostadsmarknaden och ändrade

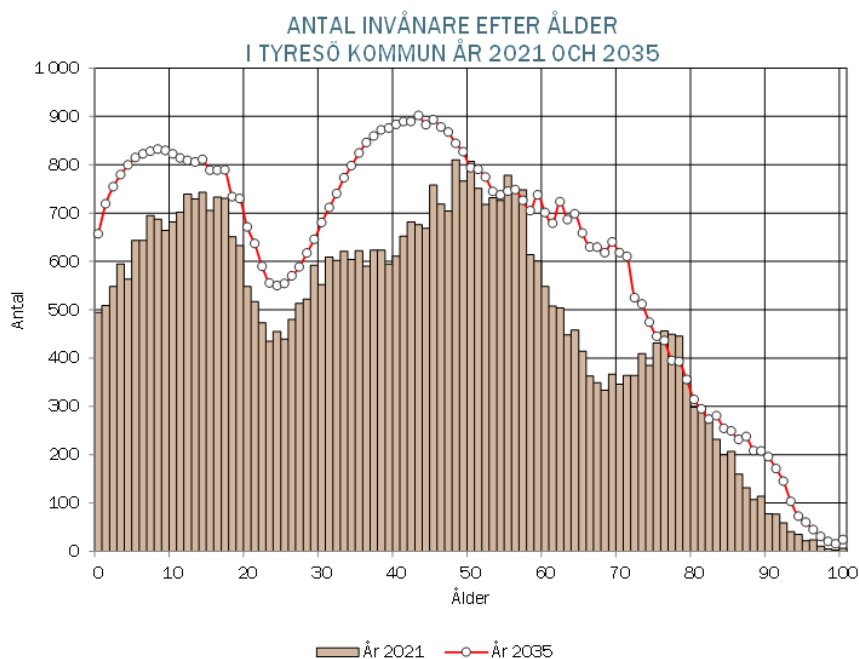
¹ Antagna i KF 2017-02-23, § 18

² 2022-05-10, § 81

förutsättningar för distansarbete. Huruvida dessa förändringar kommer att bestå är ovisst i nuläget.³

Befolkningen i Tyresö kommun påverkas av nybyggnation, åldersstruktur i befintlig befolkning och flyttmönster. Bilden nedan visar åldersstrukturen i kommunen för 2021 och prognos för 2035.

Bild 1 Antal invånare efter ålder år 2021 och prognos för 2035

Årets prognos visar på en mindre befolkning än vad föregående prognos gjorde för vissa år. Det beror på ändrade antaganden kring inflyttning i nyproducerade bostäder.⁴ Viktigt att beakta är att prognosen baseras på den information som finns idag och är under förutsättning att de byggprojekt som finns planerade genomförs enligt tidsplan. Omvärldsfaktorer såsom politiska beslut, tillgång på byggmaterial, konjunkturläge och trender, kan påverka det faktiska utfallet.

Enligt prognosen väntas befolkningen totalt i Tyresö öka med 22 procent mellan 2023 och 2035.

Andelen äldre över 65 år utgör 17 procent av den totala befolkningen i Tyresö 2022, vilket är lägre än både riket och länet.⁵ Motsvarande andel 2035 väntas vara närmare 19 procent.

³ Statisticon, Befolkningsprognos 2022-2035, Tyresö kommun, baserad på kommunens byggplaner för prognosperioden

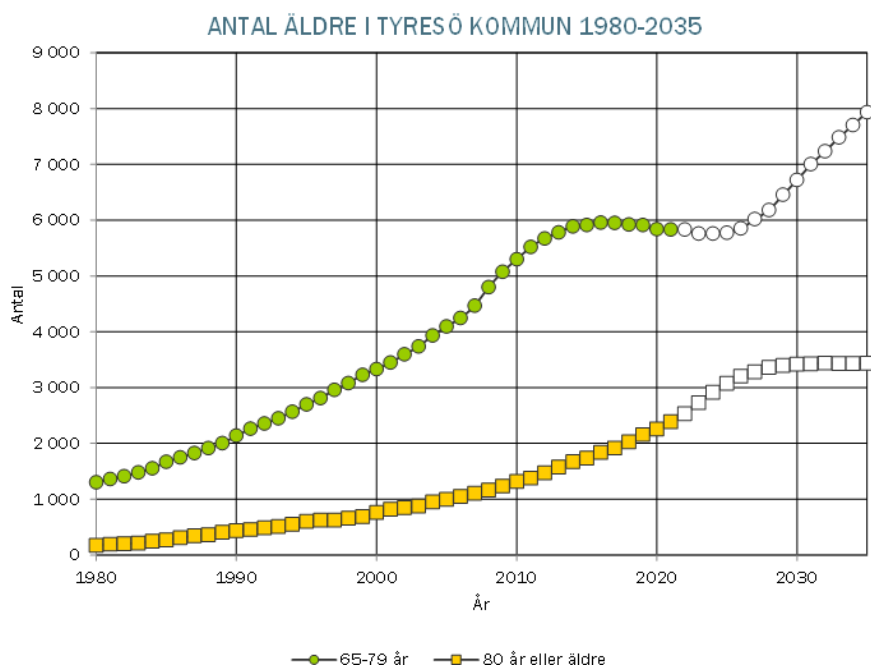
⁴ Aktuell befolkningsprognos för Tyresö kommun bygger på en annan metod än tidigare, där information hämtas från byggaktörerna om när de förväntar att byggprojekten blir klara, något som antas innebära större träffsäkerhet i prognoserna.

⁵ Kolada, 2021, baserat på statistik från Statistiska Centralbyrån, SCB.

Andelen äldre över 80 år är 5 procent i Tyresö 2022, vilket är jämförbart med länet men lägre än riket. Andelen ”äldre äldre” däremot, det vill säga andelen över 80 år av invånarna som är över 65 år, är dock högre i Tyresö än både riket och länet.⁶ Andelen utgör 29 procent av Tyresös invånare över 65 år.

Bilden nedan visar utvecklingen av antalet äldre över tid i kommunen.

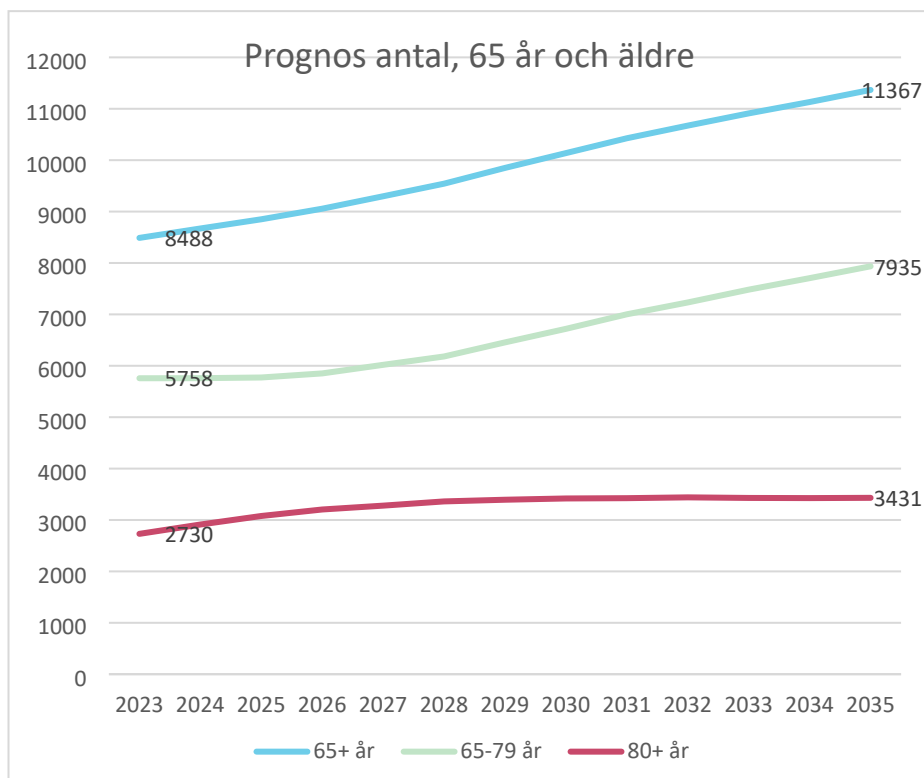
Bild 2 Utveckling av antalet personer 65 år och äldre från 1980 samt prognostiserat antal till 2035

Andelen invånare som är 65 år och äldre beräknas öka med 34 procent fram till 2035. Åldersklassen 65-79 år väntas öka med cirka 38 procent medan andelen äldre över 80 år beräknas öka med 26 procent, det motsvarar en ökning med i genomsnitt 58 personer per år. Prognostiserad utveckling fram till 2035 illustreras mer detaljerat i bilden nedan. Det finns dock alltid en osäkerhet i en så lång prognos.

⁶ Kolada, 2021, baserat på statistik från Statistiska Centralbyrån, SCB.

Bild 3 Prognos, antal äldre i Tyresö 2023-2035

2.1 Utveckling och tendenser

Behov av stöd och insatser inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning påverkas av flera faktorer än demografisk utveckling. Exempelvis kan förändringar i lagstiftning samt hur utvecklingen ser ut på nationell nivå vara av betydelse för att förutse behov av insatser. Behov av insatser påverkar i sin tur behovet av lokaler.

Enligt Socialstyrelsens lägesrapport om äldre⁷ har insatser inom både hemtjänst och beslut om särskilt boende minskat under föregående år, som en följd av pandemin.

Enligt Socialstyrelsens lägesrapport för insatser till personer med funktionsnedsättning⁸ får allt fler personer insatser enligt LSS. Sedan 2010 har antalet personer med dessa insatser ökat med omkring 20 procent. Antalet insatser har i sin tur ökat med 14 procent. Antalet insatser enligt SoL fortsätter också att öka. Däremot ses en förändring i sökmönster och verkställighet, troligen som en följd av pandemin.

⁷ Lägesrapport om äldre 2022, Socialstyrelsen

⁸ Lägesrapport om insatser till personer funktionsnedsättning 2022, Socialstyrelsen

Socialstyrelsens bedömning är att det finns ett uppdämt behov av vård och omsorg bland äldre efter pandemin. Isolering samt minskad fysisk aktivitet och stimulans kan påverka individens möjlighet att leva ett självständigt liv.

Bedömningen överensstämmer med den utveckling som förvaltningen noterar avseende behov i Tyresö. Flera personer har under 2020 och våren 2021 valt att tacka nej till plats eller avstå insatser på grund av smittspridning. Under början av 2022 noteras en markant ökning av antal ansökningar om vård- och omsorgsboende, jämfört med föregående år. Även inom hemtjänst syns en ökning jämfört med tidigare år, dels avseende antal personer som har hemtjänst, men framförallt när det gäller antalet timmar per person, då de som redan har hemtjänstinsatser har ansökt om nya eller utökade insatser.

Insatser enligt LSS har ökat marginellt. En tydlig ökning av ansökningar gällande boende, både service- och gruppboende noterades dock i slutet av 2021. Ansökningar om daglig verksamhet ökar stadigt.

Förvaltningen bevakar också kommande lagändringar som berör omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning. Den nya socialtjänstlagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2023. Lagen tar sikte på mer förebyggande, främjande och tillgängliga insatser. I nuläget är det osäkert hur det kan komma att påverka förvaltningens behov av lokaler.

3 Pågående uppdrag

Nedan beskrivs redan kända och pågående uppdrag som identifierats i nämndens underlag från tidigare år och som kommunstyrelsen i samband med antagande av den kommunövergripande anläggnings- och lokalförsörjningsplanen beslutat att arbeta vidare med. Arbetet med de pågående uppdragen samordnas genom den strategiska lokalgruppen och kommunens lokalstrateg.

Lokal	Beskrivning	När
Bergfotens skola	<p>En förstudie ska genomföras avseende nyttjandet av de lokalytor som blir friställda när Bergfotens förskola, samt kök och matsal avvecklas från Bergfotens skola. Förstudien berör ÄON då fritidsgård med korttidstillsyn LSS drivs i anslutning till friställda lokalytor.</p> <p><i>Äldre- och omsorgsförvaltningens kommentar:</i> Lokalerna är inte ändamålsenliga när det gäller tillgänglighet och utrymme för barn som har omfattande behov. Det behöver ses över fler anpassade lokaler för att bedriva korttidstillsyn för den målgruppen.</p>	

Korttidstillsyn för barn och unga enligt LSS	En förstudie pågår gällande Stimmets skola som omfattar ny och eventuell flytt av befintlig, korttidsverksamhet för barn och unga med behov enligt LSS.	
Matleverans till hemtjänsten	Under 2021 har en förstudie genomförts för att ta fram olika förslag gällande ombyggnation av köket på Tyresö gymnasium. Förstudien är klar och beslut om genomförande fattat i kommunstyrelsen i oktober 2021. Beslutet omfattar utbyggnad av köket med kapacitet för matleverans till hemtjänsten.	
Dagverksamhet	Lösning är identifierad och beslut har fattats att lägga verksamheten i Hällebo i Trollbäcken. Arbetet med att förnya detaljplanen till att tillåta denna typ av verksamhet pågår. I anslutning till att ny detaljplan är godkänd kan planering för mindre verksamhetsanpassning ske. När dagverksamheten flyttar in lämnar de lokaler vid Regnbågsgatan.	
Träffpunkt	Det finns en träffpunkt i kyrkans lokaler som fungerar. Nu genomförs ett mer tydligt avtal som möjliggör ett mer effektivt nyttjande av lokalerna.	
Gruppboende LSS	En ny gruppboende på Bansjövägen byggs av extern aktör och kommer att stå klar under 2023. Kommunen ska teckna avtal om att hyra lokalerna för att driva boendet i kommunal regi.	

4 Äldreomsorg

4.1 Vård- och omsorgsboende

4.1.1 Nuläge, antal platser

Nedan visas en nulägesbild av aktuellt antal upphandlade platser inom vård- och omsorgsboende, samt möjlig kapacitet.⁹ I dagsläget nyttjas samtliga tillgängliga platser. Det finns också en kö till plats i vård- och omsorgsboende.

När det gäller Björkbacken har Tyresö kommun tillstånd att bedriva vård och omsorg i lokalerna fram till och med den 30 juni 2023, därefter inträder Arbetsmiljöverkets verksamhetsförbud. Eftersom den planerade ombyggnationen av Björkbackens lokaler inte blir av, behöver driften av verksamheten om 43 platser i nuvarande Björkbacken planeras och platser

⁹ Juni 2022

säkerställas till dess att ett nytt boende finns på plats. Förvaltningen ser nu över alternativa lösningar för detta. Parallellt kommer förvaltningen att ansöka om att tiden för verksamhetsförbud skjuts fram, i väntan på att det nya boendet som ska ersätta Björkbacken färdigställs.

Bilden nedan visar två alternativa framtidsbilder avseende möjlig kapacitet från och med den 1 juli 2023, då Arbetsmiljöverkets beslut om anstånd för Björkbackens vård- och omsorgsboende upphör att gälla.

Bild 4 Antal platser i vård- och omsorgsboende, nuläge

Vård- och omsorgsboende/ Regi	2022		2023-07-01 utan förlängt anstånd		2023-07-01 med förlängt anstånd	
	Upphandl platser	Kapacitet	Upphandl platser	Kapacitet	Upphandl platser	Kapacitet
Björkbacken/ Kommunal	43	43*	0	0	43	43
Villa Basilika/ Vardaga	63	63	63	63	63	63
Trollängen/ Förenade Care	50	50	50	50	50	50
Krusmyntan/ Vardaga	52	52	52	52	52	52
Fornudden/ Vardaga	40	60	40	60	40	60
Sköndalsvillan/ Stora Sköndal	30**	80	40	80	40	80
Summa platser	278	348	245	305	288	348

**57 platser fram till maj 2022, därefter 43 ** Option finns på ytterligare 10 platser, aktiveras från och med oktober 2022*

4.1.2 Tillkommande, antal platser

Kommunstyrelsen har den 7 juni 2022¹⁰ fattat ett inriktningsbeslut för ett nytt vård- och omsorgsboende om 60 platser i kommunal regi. Det ska uppföras på kommunens mark vid Bondevägen-Myggdalsvägen. Boendet beräknas stå klart 2026/2027.

I övrigt finns möjlighet att upphandla ytterligare platser på Sköndalsvillan och Fornudden om behov uppstår.

4.1.3 Bedömning av framtida behov, antal platser

Kolada redovisar andel invånare av befolkningen i åldern 65-79 år respektive 80 år och äldre som bor i vård- och omsorgsboende. Som tidigare nämnts är det 8,8 procent av invånare 80 år och äldre i Tyresö som bor i vård- och omsorgsboende (2020). I åldern 65-79 år är det 1,4 procent av invånarna som bor i vård- och omsorgsboende. Sammantaget ger detta en bild av hur behovet kan komma att utvecklas framöver i Tyresö. Vid beräkning av kommande behov bör dock 2020 års siffror beaktas med viss försiktighet med hänsyn till

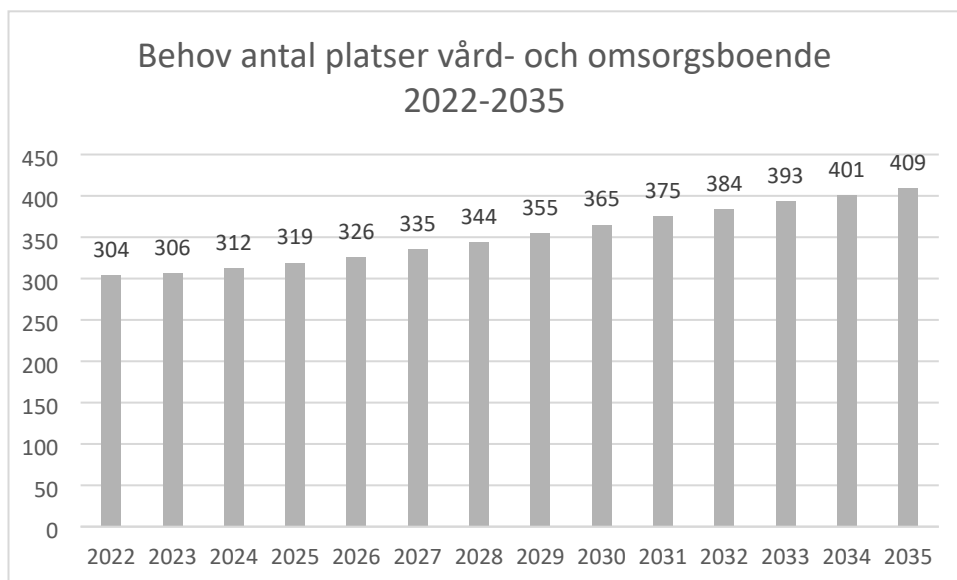
¹⁰ § 105

ändrade mönster på grund av pandemin, då flera personer valde att tacka nej till plats eller avstå insatser på grund av smittspridning.

Under första kvartalet 2022 syns en ökad efterfrågan på boendeplatser. Förvaltningen bedömer att det sannolikt kommer att finnas ett behov att upphandla flera platser i vård- och omsorgsboende under 2023.

Aktuellt behov av platser är i dagsläget 304. Siffran representerar boende i vård- och omsorgsboende idag (262), antal köpta platser (17), samt befintlig kö till vård- och omsorgsboende i Tyresö (25).¹¹ Det motsvarar 3,6 procent av befolkningen över 65 år. Med utgångspunkt i denna andel ser prognosen för behov av platser i vård- och omsorgsboende framöver ut enligt nedan.

Bild 5 Prognos, behov antal platser (med utgångspunkt i aktuellt behov april 2022)

Utvecklingen enligt denna prognos visar på en genomsnittlig ökning av cirka åtta platser per år, ökningen motsvarar cirka två vård- och omsorgsboenden under prognosperioden.¹²

Beräkningsmodellen beaktar inte att andelen äldre som behöver äldreomsorg inte tenderar att öka i samma takt som antalet äldre. Dessutom bedöms att det även framgent kommer finnas visst behov av att köpa platser externt, då det kontinuerligt finns behov som inte kan tillgodoses inom kommunen, det kan handla exempelvis om språkprofil eller annan inriktning. Behovet av antal platser motsvarar därmed inte helt förvaltningens behov av lokaler.

¹¹ April 2022

¹² Baserat på 60 platser per boende

4.2 Korttidsplats enligt Sol

I dagsläget finns 15 korttidsplatser i kommunen.¹³ Platserna nyttjas även för växelvård för personer med regelbundet återkommande behov av korttidsvård. Det finns ett visst behov av att köpa korttidsplatser externt. Tillgång till permanenta platser dämpar behovet av korttidsplatser.

Det nya boendet Sköndalsvillan omfattar 12 korttidsplatser, av dessa har kommunen upphandlat 6 platser.¹⁴ Därutöver finns 9 korttidsplatser på Trollängen.

4.3 Dagverksamhet

I dagsläget finns två dagverksamheter för äldre med demenssjukdom, Solgläntan och Björkträffen, båda belägna nära Tyresö centrum. För att möta behovet i olika delar av kommunen kommer verksamheten på Solgläntan inom kort flytta till lokal i Trollbäcken.

När den planerade ombyggnationen av Björkdalen i Björkbackens lokaler nu inte blir av, behöver en ny lokal hittas i centrumnära läge för att ersätta Björkträffen.

Befintliga verksamheter täcker inte dagens behov, då ett tjugotal personer står i kö för att börja. Det finns alltså behov av att utöka med en dagverksamhet i närtid.

Dagverksamhet är en förebyggande insats. När den äldre befolkningen ökar och fler tenderar bo kvar i ordinarie boende högre upp i åldrarna väntas behovet av dagverksamhet öka ytterligare. På sikt bedöms det finnas behov av en till två dagverksamheter till för att möta behovet.

4.4 Träffpunkt

Träffpunkten i Bollmoradalens kyrkas lokaler, Kopp och Sjal, öppnade sommaren 2021. Lokalerna samnyttjas i dagsläget för att tillgodose behov av träffpunkt för personer med funktionsnedsättning. Lokalerna behöver utökas och en ytterligare lokal behövs för att tillgodose behov av mötesplatser i kommunen.

En utredning som kartlägger befintliga mötesplatser och träffpunkter för äldre genomfördes 2020, i samband med detta upprättades en preliminär plan för etablering av träffpunkter i flera delar av kommunen. Inför genomförande behöver lokaler inventeras ytterligare. Innan ställningstagande kring behovet av och förutsättningarna för att etablera fler träffpunkter planeras en utvärdering av träffpunkten i kyrkans lokaler under 2022.

¹³ Maj 2022

¹⁴ April 2022

5 Omsorg om personer med funktionsnedsättning

5.1 Bostad med särskild service eller annan särskilt anpassad bostad

5.1.1 Nuläge, antal platser

Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad enligt LSS inkluderar servicebostad, gruppboende och annan särskilt anpassad bostad. I insatsen servicebostad och gruppboende ingår fast bemanning.

Det finns nio gruppboendestäder i kommunen varav sex drivs i kommunal regi och tre i privat regi, Gränsvägen och Villa Linde drivs av Nytida, och Tärningen av Olivia omsorg. Framöver kommer samtliga gruppboendestäder drivas av Nytida. Därutöver köps ett antal platser externt. I Tyresö finns åtta bostadsenheter med serviceboendestäder som alla drivs i kommunal regi.

Totalt 133 personer bor i grupp- eller serviceboende. Av dessa bor 66 personer i gruppboende och 67 personer i serviceboende.¹⁵

Bild 6 Nuläge antal personer i gruppboende och serviceboende¹⁶

Boendeform	Kommunal	Privat	Köps externt	Summa platser	Kö, beslut ej verkställt	Behov platser
Gruppboende	39	18	9	66	4	70
Serviceboende	61	0	6	67	5	72
Totalt	100	18	15	133	9*	142

* Två har planerat inflytt under sommaren 2022

Platser som köps externt avser främst personer vars behov inte kan tillgodoses i kommunen. Dessa personer behöver oftast en helhetslösning vilket innebär att andra insatser såsom daglig verksamhet ingår inom ramen för boendet. Det kan också finnas behov av specialanpassade lösningar för personer med specifika behov som inte inryms i traditionell gruppboende.

11 personer med behov av personlig assistans bor i annan särskilt anpassad bostad.

Under 2021 noterar förvaltningen en stor ökning av antal ansökningar om bostad med särskild service för vuxna, jämfört med tidigare år. 15 nya ansökningar om LSS boende inkom 2021.

¹⁵ April 2022

¹⁶ April 2022

5.1.2 Tillkommande, antal platser

Förvaltningen har inför lokalförsörjningsplan tidigare år lyft behov av att utöka antalet platser i bostad med särskild service enligt LSS och fått i uppdrag att beskriva behovet närmare. I februari 2022 redovisades förvaltningens förslag på planering av gruppboendestäder och serviceboendestäder som äldre- och omsorgsnämnden godkände.¹⁷ Merparten av gruppboendestäderna i kommunen drivs idag i kommunal regi och förvaltningen har därför förordat att kommande gruppboendestäder efter 2023 ska upphandlas med privat drift. För att öka förutsättningarna för mer variation i konstruktionen har förvaltningen även förordat att byggandet ska ske av privat aktör.

En ny gruppboendestad om sex platser på Bansjövägen planeras stå klar runt årsskiftet 2022/2023.

Arbete pågår med framtagande av detaljplan för uppförande av ny gruppboendestad på Lönnvägen vid Fornudden i Trollbäcken, med planerad inflyttning 2024/2025. Tomten har köpts av privat byggföretag som tecknat avtal med externt vårdbolag som kommer att ha inriktning mot äldre personer. Mot bakgrund av att förvaltningen tidigare haft svårigheter att belägga platser med inriktning mot äldre, då många som bor i gruppboendestad inte vill byta boende när de kommer upp i åren, kommer förvaltningen troligtvis att upphandla enbart ett fåtal av dessa platser. För att tillgodose övrigt behov behöver därför arbete snarast påbörjas med att hitta ny tomt och upphandla drift för ytterligare ett boende.

Totalt beräknas kapaciteten i kommunen avseende platser i gruppboendestad fram till 2025 utökas med sex till åtta platser i jämförelse med idag.

Förvaltningens intention är också att en ny gruppboendestad inplaneras i ett flerfamiljshus i Wättingeområdet, med inflyttning 2026/2027.

Planeringen av nya boenden bygger på att besluts- och byggprocesserna håller tidplanerna. Generellt gäller att förseningar kan tillkomma till följd av överklagningar av detaljplaner och bygglov. Eventuell svängning i konjunkturen kan också påverka planeringen, då byggföretag kan göra nya överväganden.

5.1.3 Bedömning av framtida behov, antal platser

Utifrån den kännedom som finns idag väntas det tillkomma behov av i genomsnitt två platser per år i gruppboendestad fram till 2030. Behovet av andra insatser såsom exempelvis korttidsvistelse kan öka om antal tillgängliga platser i gruppboendestad inte tillgodoser befintligt behov.

Efterfrågan på lägenhet i serviceboendestad är idag högre än tillgången och under det närmsta året behöver en ny bostadsenhet på tio servicelägenheter öppnas

¹⁷ 2022-02-21, § 15

(2023/2024) och sedan ytterligare tio (2026/2027). Dessa lägenheter behöver vara geografiskt nära exempelvis en trappuppgång eller loftgång, samt ha en stor personallägenhet i nära anslutning.

Förvaltningen ser positivt på samplanering av byggnation av grupp- och servicebostäder för att effektivisera markanvändning, administrativa resurser och personalresurser.

5.2 Korttidsvistelse enligt LSS

Nuvarande lokaler för korttidsvistelse för barn och ungdomar i Tyresö, Höglids korttidshem, är inte utformade efter verksamhetens behov. Det saknas också möjligheter till att anpassa lokalerna till de barn/ungdomar som befinner sig där vilket begränsar möjligheten att verkställa beslut i Tyresö. Boendet verkställer idag 29 beslut medan 30 beslut verkställs i annan kommun.

5.3 Daglig verksamhet

Befintliga lokaler inom kommunens dagliga verksamhet tillgodoser inte dagens behov. Lokalerna behöver utökas för att kunna möta behovet av daglig verksamhet för personer med specifika behov. Om behovet av daglig verksamhet ökar i takt med befolkningsutvecklingen bedöms behovet öka med 25 procent fram till och med 2035.

Behov av lokaler för daglig verksamhet är beroende av olika faktorer, bland annat har det stor betydelse om insatsen erbjuds genom valfrihetssystem som idag, och i vilken omfattning insatsen bedrivs av privata utförare och/eller inom egen regi.

5.4 Träffpunkt

Träffpunkten Myggan som bedrivs i samma lokal som Kopp och Sjal behöver utökas. Lokalen har idag inte kapacitet för att ta emot det antal besökare som vill besöka träffpunkten.

6 Kortsiktiga behov

Förvaltningen beskriver nedan de behov av lokaler som identifierats på kort sikt, dessa är angelägna och prioriterade.

6.1 Behov som lyfts i den kommunövergripande anläggnings- och lokalförsörjningsplanen för 2022-2034

Behov som listas nedan har kommundirektören i samverkan med äldre- och omsorgsnämnden fått i uppdrag att genomföra.¹⁸

Lokal	Beskrivning	När
Arbetscentral för hemtjänsten i Trollbäcken	Behovet av lokal för arbetscentral för hemtjänsten i Trollbäcken behöver konkretiseras och värderas inför beslut om förstudie. <i>Äldre- och omsorgsförvaltningens kommentar:</i> Även lokaler för administration för insatser i ordinärt boende och hemtjänsten behöver tillkomma i centrumnära läge för att ersätta lokalerna på Björkbacken.	
Dagverksamhet i centrum	I anslutning till att Björkdalen byggs om, kan eventuellt dagverksamheten vid Björkbacken behöva nya lokaler. Behovet behöver konkretiseras och värderas, samtidigt som tänkbara placeringar för verksamheten utreds. Snabba åtgärder kan bli nödvändiga. <i>Äldre- och omsorgsförvaltningens kommentar:</i> Nu när den planerade ombyggnationen av Björkdalen i Björkbackens lokaler inte blir av, behöver en ny lokal hittas i centrumnära läge för att ersätta Björkträffen.	
Beredskapslager	Under pandemin etablerades ett beredskapslager för vård- och omsorgsmateriel i gymnasiets lokaler. Behovet av en mer långsiktig lösning behöver konkretiseras och värderas inför beslut om förstudie.	
Funktionsprogram för vård- och omsorgsboende	Under den långa planeringsperioden och den befolkningsutveckling som prognosticeras för kommunen finns det behov av fler platser i vård- och omsorgsboenden i kommunen. Behoven bör konkretiseras genom ett mer genomarbetat funktionsprogram där boendekvalitet, verksamhetens effektivitet samt byggnadstekniska, miljömässiga och cirkulära aspekter vägs ihop. I samband med funktionsprogrammet bör också driftformer av såväl fastighet som verksamhet belysas. Parallellt med det arbetet bör lämpliga platser för boenden identifieras och	

¹⁸ KS 2022-05-10, § 81

	planberedskap skapas för att få en så effektiv process som möjligt.	
Funktionsprogram för grupp- och servicebostäder i kommunal regi	Med den befolkningsutveckling som Tyresö har på lång sikt växer behovet av platser i olika grupp- och servicebostäder med ett nytt boende om sex platser vartannat år. Med den byggtakten är det värdefullt att konkretisera behoven genom ett mer genomarbetat funktionsprogram där boendekvalitet, verksamhetens effektivitet samt byggnadstekniska, miljömässiga och cirkulära aspekter vägs ihop. I samband med funktionsprogrammet bör också driftformer av såväl fastighet som verksamhet belysas. Parallellt med det arbetet bör lämpliga platser för boenden identifieras och planberedskap skapas för att få en så effektiv process som möjligt.	
Funktionsprogram för boendeformer för personer med sammansatta behov	Myndigheterna inom både äldre- och omsorgsförvaltningen och arbetsmarknad- och socialförvaltningen ser behov av varaktiga boendeformer för personer både över och under 65 år som har sammansatta behov och inte bedöms klara eget boende under överskådlig tid. Behovet behöver konkretiseras och värderas inför beslut om förstudier. Arbetet kan utformas som ett funktionsprogram och bör även omfatta vilka effekter olika drifts- och ägandeformer får för kommunen.	

6.2 Identifierade behov inför kommunövergripande lokalförsörjningsplan 2023-2035

Förvaltningen har inför den kommunövergripande anläggnings- och lokalförsörjningsplanen för 2023-2035 identifierat ytterligare behov.

Lokal	Beskrivning	När
Björkbacken	Eftersom den planerade ombyggnationen av Björkbackens lokaler inte blir av, behöver driften av verksamheten i nuvarande Björkbacken (43 platser) planeras och platser säkerställas till dess att ett nytt boende finns på plats. En utredning av alternativa lösningar pågår. <i>Äldre- och omsorgsförvaltningens kommentar:</i> Behovsanalys och förstudie behöver genomföras.	2023
Kontorslokaler myndighet	Ett ökande antal ärenden och ansökningar om hjälp i hemmet innebär att det finns av behov av utökade	2023

	kontorslokaler då myndigheten behöver rekrytera flera medarbetare. Antalet rum är redan idag för få i förhållande till antal medarbetare.	
Hemtjänstens lokaler	Administrativa lokaler för insatser i ordinärt boende och hemtjänsten behöver tillkomma i centrumnära läge för att ersätta lokalerna på Björkbacken.	2023
Dagverksamhet	Nu när den planerade ombyggnationen av Björkdalen i Björkbackens lokaler inte blir av, behöver en ny lokal hittas i centrumnära läge för att ersätta Björkträffen. I dagsläget finns dessutom behov av att utöka med en dagverksamhet för ytterligare 20 personer.	2023
Gruppboestad LSS	Den planerade utbyggnadstakten i gruppboestad fram till år 2025 beräknas inte tillgodose befintligt behov. Arbete behöver påbörjas snarast med att hitta ny tomt och upphandla drift för ytterligare ett boende. Bedömningen är att ett nytt boende med minst sex platser behöver tillkomma vartannat år fram till 2026. Förvaltningen ser att det finns underlag för en gruppboestad med inriktning mot psykiatri.	2023
Serviceboestad LSS	Förvaltningen ser behov av att några nya servicelägenheter snarast planeras in i anslutning till befintliga servicebostäder inom Tyresö Bostäders bestånd. ¹⁹ I nuläget har kommunen ett flertal bostadsrätter, ca 20 st, som kräver underhåll och administration samt försvårar utökning av platser. Bostäderna uppfyller heller inte krav på tillgänglighet. En plan behöver tas fram för att avyttra bostadsrätterna och ersätta de på Bollmoravägen, ca 7 st, med hyresrätter i geografisk närhet. Under det närmsta året behöver en ny bostadsenhet på tio servicelägenheter öppnas (2023/2024) och sedan ytterligare tio (2026/2027). Dessa lägenheter behöver vara geografiskt nära exempelvis en trappuppgång eller loftgång, samt ha en stor personallägenhet i nära anslutning. På bostadsenheten för servicelägenheter på Granängsringen behöver en större personallägenhet tillbyggas.	

¹⁹ Beslut i äldre- och omsorgsnämnden 2022-02-21, § 15

	På Villa Persudde behövs ytterligare en lägenhet eller anpassad bostad tillbyggas på samma tomt.	
Försöks- och träningslägenheter	Förvaltningen planerar att utveckla en boendetrappa för ungdomar samt personer som bedöms vara i behov av stöd kring sitt boende under en kortare period för att komma in på bostadsmarknaden. För att möjliggöra detta behöver förvaltningen tillgång till fler försöks- och träningslägenheter.	
Korttidsvistelse LSS	Det finns ett stort och brådskande behov att se över möjligheten att anpassa nuvarande lokal för korttidsvistelse. Alternativt om ett nytt boende för korttidsvistelse ska öppna på annan plats och komplettera nuvarande boende. Ett annat alternativ är att utreda om hela verksamheten ska omlokaliseras till större och mer ändamålsenlig lokal.	2023
Korttidstillsyn LSS	Det pågår förstudier på Bergfotens och Stimmets skola som berör förvaltningens korttidstillsyn. Det finns ett omgående stort behov av att anpassa och utöka lokalerna för förvaltningens korttidstillsyn.	2023
Daglig verksamhet LSS	Befintliga lokaler behöver utökas då behovet ökar kontinuerligt, och anpassas med möjlighet att dela upp utrymmen för personer med särskilt omfattande behov.	
Träffpunkt för personer med funktionsnedsättning	Det finns behov av utökade lokaler då efterfrågan är stor. Ett möjligt alternativ är att samnyttja träffpunktslokal för äldre i Trollbäcken.	

7 Långsiktiga behov

Förvaltningen beskriver nedan de behov av lokaler som identifierats på lång sikt. En del behov är konkreta men osäkra i när de blir aktuella. Andra är mer kvalitativa och ännu i idéstadiet.

7.1 Behov som lyfts i den kommunövergripande anläggnings- och lokalförsörjningsplanen för 2022-2034

Lokal	Beskrivning	När
Träffpunkt för äldre	På längre sikt säkerställa behovet av träffpunkter i takt med befolkningsutvecklingen.	

7.2 Identifierade behov inför kommunövergripande lokalförsörjningsplan 2023-2035

Lokal	Beskrivning	När
Vård- och omsorgsboende för äldre	Fram till 2030 bedöms ett boende á 60 platser behöva tillkomma för att tillgodose behovet och fram till 2035 bedöms behovet öka med ytterligare ett boende.	2030
Kontorslokaler myndighet	Ett ökande antal ärenden och ansökningar om hjälp i hemmet medför ytterligare behov av utökade kontorslokaler då myndigheten behöver rekrytera flera medarbetare.	
Dagverksamhet	Ytterligare en till två dagverksamheter kommer att behövas på längre sikt.	
Gruppboestad LSS	Efter 2026 är bedömningen att en ny gruppboestad behöver tillkomma vart tredje år, för att täcka framtida behov. Flera etapper pågår i detaljplaneprocessen för Wättingeområdet. I det fall flerfamiljshus kommer att byggas, förordar förvaltningen att ett gruppboende inplaneras i ett flerfamiljshus i Wättingeområdet. Om planeringen av byggande av flerfamiljshus skjuts på framtiden föreslår förvaltningen att markplanering genomförs för byggande av ett separat gruppboende. Äldre- och omsorgsnämnden har beslutat enligt förvaltningens förslag att privat byggande och ägande av fastigheten upphandlas samt att verksamhetsdriften upphandlas för privat drift. ²⁰	2026/ 2027
Serviceboestad LSS	På sikt planeras flera lägenheter in i nybyggda flerfamiljshus.	

²⁰ Beslut i äldre- och omsorgsnämnden 2022-02-21, § 15